

İslam dini yalnız doğulu, iyilik din
değil, hem de güzel bir dindir. Bu din
yerleşen göklerin, yerleşen bitkilerin,
hayvanların, insanların güzelliğini
anlatır gibi göklerin, yıldızların güzelli-
ğini de söyler. Güzellik gibi güzelleşmeye
de, süsle de değer verir. İslam dini
güzelliği yalnızca tabiiatın değil,
tinde, sözde, işde, saygıda da da
arar. Önce Kur'an'da konumuzun yakını-
ndan ilgilendiren şu ayetleri okuyalım.

16. Ant olsun ki insanı Biz yaratmış. Benliğini örneği gibi
kurtarılmış ve zandırdığını da Biz biliriz. Biz ona şah damarın-
dan daha yakınız.

(Kad suresi, ayet 19).

100. De ki: «Çalabımın bütün esirgeme hazineleri sizin eli-
nizde olsaydı yine de tükenir korkusuyla cimrilik ederdiniz.
İnsan yaratılıştan cimridir.»

(İsrâ suresi, ayet 100).

66. Sizi diriltten, sonra öldüren, sonra yine diriltten edur.
Gerçekten insan iyilikten anlamaz.

(Hac suresi, ayet 66).

Bu, lu gibi aydınlar kar'an dikkati insanla-
 ım yaradılışı üzerine getirir. Bazı bilim adamları
 şöyle düşünürler: "İnsan ne iyi, ne kötü yaratıl-
 mıştır, hem iyiliğe hem kötüliğe eğilimli
 yaratılmıştır. ~~insan amoral,~~
~~ahlak dışı yaratılmıştır.~~ Ne güzel
 toplumdan zeki.)) Bu düşünce doğru mudur?
 İnsan insan olarak cinsi, kavga, hırs
 olarak yaratılmıştır. toplum etkilerinde
 uzak kalan insan bu hencilliğin etkisi
 altında kalacaktır. İnsanın bulunur da
 sonucu başka insanların yararına
 olacaktır. İnsanın tabiatı bu derece
 kötü eğilimli kötüliğe, iyiliğe nasıl nasıl
 sarılabacaktır? Kar'an bu soruların çözümünü
 aydınlatıyor. Ayedleri okuyalım:

224590
Selahattin
Bey

De ki "Galatinin"

18 Yok, Biz doğruya eğrinin hasına
indiririz de onun leynini parçalar
Böylelikle eğri ortadan kalkmış olur
Allah'a kasa gelmez istediğimizde
dodayı yazıklar olsun size!" (Eulija
Suresi, âyet 18)

De ki "Doğruya gitti, eğri yok
oldu. Çünkü eğri hep"

25

76

44
25

Kötüye, kötülere karşı nasıl davranmalı?
Kötülükle savaşmamız için nedir, ne delilimiz?
Kur'an'ın değerleri ad iyilik, güzellik
Zoludur - Kuru ile dindari ^{dan} ayetleri okuyalım:

96. Sen kötülüğü güzellikle savmıya bak. Biz onların neler
takıp taşıdıklarını herkesten iyi biliriz. →
97. De ki: «Çalabım! Şeytan'ın dürtülerinden Sana sığınım.
98. Onların yanında bulunmalarından da Sana sığınırım.» (Hüm
suresi, ayet 96-98)

24. Allah'ın verdiği örnekleri görmüyor musunuz? Güzel bir
söz, güzel bir ağaç gibidir, onun kökü yere saplı, dalları ise
göğe doğrudur. (İbrahim süresi, ayet 24)

263. Tatlı bir söz söyleme, bir suç başlama gönül kır-
makla biten bir sadakadan yeydir. Allah kendine yeticidir,
yumuşak davranıcıdır. (Bakara süresi ayet 263)

Aşağıdaki ayetler insanların dikte ettiği
iyiliğin eylemi üzerine getirdiği meleklerin
Görüşten iyilik yalnız düşünce, duygu
alanında kalmasıyla eyleme alanında
lehiyen bir durumdur. Ayetleri okuyalım:

Allah'a tapan
Allah
gözetilmez
dindar

177. Olgunluk Doğu, Batı yönlerine yönelmekle olmaz.
Olgun olan o kimsedir ki Allah'a, son güne, meleklerle, Ki-
tap'a, peygamberlere inanır, yakınlarına, öksüzlere, düşkün-
lere, yolda kalanlara, dilenenlere, esirlerin kurtarılmasına
mahnı seve seve verir, namaz kılar, zekât verir, andlaşınca
andını yerine getirir, darlıkta, hastalıkta, savaş sırasında kat-
lanmasını bilir. Olgun olanlar bunlardır, sakınanlar da bun-
lardır. (Bakara süresi, ayet 177)

200

18. Herkim erkli olmak isterse bilsin ki erklilik yalnız Al-
lah'a yaraşır. Bütün güzel sözler de ancak Ona ağız, bu söz-
leri tâ Allah'ın katına kadar yükselten de ancak işlenen iyi-
liklerdir. Kötülük için düzen kuranlara ağır bir azap vardır.
Onların düzeni boşa çıkacaktır. (Fatiha süresi, ayet 10)

şüphesiz ki ayetler insanı ne kadar çok düşünürse düşünürse
doğruluğa vardığı menanın ne kadar
büyük olduğunu göstermektedir.

33. O Allah ki, elçisini doğru yol ile, doğruluk dini ile bir-
likte bu dini bütün dinlerden üstün kılmak üzere gönderdi,
tamamı taksinseler bile.)) (terke sûresi, âyet 33)

9. Doğru yolu göstermek Allah'a düşer. Yolun eğrisi de
vardır. Eğer O dileseydi, hepinizi birden kesenkes doğru yo-
la iletirdi.

(Hicr sûresi, âyet 9).

62. Şunun için ki Allah doğruluğun kendisidir. İşte Onu bı-
rakıp da taptıkları, eğriliğin kendisidir. Çünkü yüce olan da
Odur, büyük olan da Odur.))

(Hac sûresi, âyet 62).

Bütün bu ayetler insanı ne kadar çok düşünürse düşünürse.
Bence bu ayetler işte yorumlanabilir. Müslüman
lık halimiz bulgı ile duşu ile olmaz. İşleri
bilmek, istemek de yetmez. Onu yapmak gerekir.

İslâm dini ahlâk dindedir. Ahlâkı tanımak,
istemek de istemek de yetmez. Onun ödevlerini
yapmak da gerekir.

kan'ında Adem'in iki oğlu komulu
âyatler kardeşinin öldürme ^{ki insanın} duyduğu
vicdan azalımı ~~an~~ lakin nasıl
anlatıyor :

27. Onlara Adem'in iki oğlunun olaycasını doğru olarak anlat. Onlar Allah'a birer kurban sunmuşlardı da yalnız birini onanmıştı, öbürününki onanmamıştı. Bunun üzerine biri ötekine şöyle demişti: «Ne olursa olsun, ben seni öldüreceğim.» Öbürü demişti: «Allah yalnız sakınanların kurbanını onar.»

28. «And olsun ki eğer sen beni öldürmek için elini kaldıracak olursan, ben seni öldürmek için sana elimi kaldıracak değilim. Çünkü ben bütün varlıkların çalabı olan Allah'tan korkarım.»

29. «Çünkü ben dilerim ki sen benim günahımı da kendi günahınla birlikte yüklenesin de cehennemlik olasın. İşte kıyıcıların cezası budur.»

30. Bunun üzerine o, benliğine uyarak kardeşini öldürdü. Böylece kendine yazık etti.

31. Bunun üzerine Allah bir karga gönderdi. Karga, kardeşinin ölüsünü nasıl gömeceğini ona göstermek için yeri eşiyordu. Dedi: «Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar da mi

olamadım? Kardeşimin ölüsünü gömmek de mi elimden gelmedi?» Artık o ettiğine yamıyordu.)))

(Maide sûresi, ayet 27-31)

s. 90.

Yusuf

6

Kur'an'daki Yusuf ^{suresinin} ~~kesimini~~ ~~hatti~~ ~~bulmasını~~.

~~Yusuf~~ ~~suresinin~~ 12'inci ayeti, şudur:

«Ant olsun ki Yusuf ile kardeşlerinin
başından geçenlerde sorup öğrenmek isteyenler
icin lür çok belgeler vardır.» İfte Yusuf
suresindeki belgelerden biri de insan güzelli-
ğinin ne getici ~~me~~ ne göğ alıcı, getici,
kurtarıcı lür kuvvet olduğunu açıklıyor Yusuf
ile zehra dayıdır. Yusuf'u babalarından
kusturan kardeşleri om lür misiri ~~se~~
Zek babasını sattılar. «

50

23. Bulunduğu evin kadını Yusuf'un kendine yaklaşmasını istedi. Kapıları sınıksı kapadı. Ona: «Ben seninim» dedi. Yusuf şöyle dedi: «Allah'a sığınırım. Çünkü O benim çalabımdır. Burada beni çok iyi barındırdı. Çünkü Allah kıyıcıları ondurmaz.»

24. Ant olsun ki kadın Yusuf'u istiyordu. Eğer tanrısının belgesini daha önce görmüş olmasaydı Yusuf da onu istiyecikti. Biz böylece kötülüğü, çirkinliği ondan uzaklaştırdık. Çünkü Yusuf bizim öz kullarımızdandı.

50

ka

Kur'an'a göre Yusuf peygamber gök-
lülinci ile duyuncu arasındaki çarpışmaya
duyuncunun luy ruğünü dinliyerek
son vermiştir. ~~Ayet lürm anlatıyor~~

15

Yusuf
S. 197

120

İşte güzelliğin nasıl zarlıca, sıkıstırıcı
bir kavot deliğini gösteren bu âyetlerden
sonra ~~duruma~~ iç durumu, sub kısımların
mî antetam zeliha'nın sözlerini bulduren
aydın okuyalım.

30. Kentin birtakım kadınları şöyle dediler: «Vezirin kızı
kölesinin olmak istiyormuş. Kölenin sevgisi bağını yakmış.
Besbelli, iyice azıtmış.»

31. Bu dedikodular kadının kulağına gidince onları çağır-
dı. Bir sofrayı kurdu. Elleri bıçak verdi. Sonra Yusuf'a: «Hay-
di onların yanına çık» dedi. Kadınlar Yusuf'u görünce ken-
dilerinden geçip ellerini kestiler. Dediler: «Allah'ı ulularız. Bu
bir Âdemoğlu değil, belki gözleri kamaştıran bir melek.»

32. Zeliha dedi: «Görün işte, beni sizin dilinize düşüreni.
Onun benim olmasını istedim. O ise bundan çekindi. Yine de
dediğimi yapmıyacak olursa ne olursa olsun zindana atıla-
cak, ne olursa olsun alçaklar arasına karışacaktır.»

(Yusuf Suresi, âyet 30-32).

Ed
Kalın aydınlara odamlarına değil,
aydan, toy, lütfün insanlara söyleyen
kar'ın doğruluk örneği dan ^{insanlar}
da buldun: ^{bir kae}

11. Allah inanan kimselere de Firavun'un karısını örnek veriyor. O gün o demişti: «Çalabım! Benim için kendi katında, Cennet'te bir ev yap. Beni Firavun'un elinden, onun kötülüklerinden, kıyıcılar takımının elinden kurtar.» (Mülk sûresi âyet 11).

10. Allah, tanımazlar için Nuh'un karısı ile Lut'un karısını örnek veriyor. O iki kadın iyi kullarımızdan ikisinin nikâhı altında idiler. Derken bunlar kötülük ettiler. Artık kocaları onları Allah'ın azabından bir türlü kurtaramadılar. Onlara «Ateşe girenlerle birlikte siz de girin» denilecek.

(Mülk sûresi, âyet 10).

12. Allah İmran'ın kızı Meryem'i de örnek veriyor. O Meryem'i de
... koruyordu. Biz de ona kendi rahm
örnek veriyor. O Meryem ki annem için
koruyordu. Biz de ona kendi rahm
mızdan üfürmüştük. Meryem galalü
onun sözlerini, kitaplarını doğruladı.
Allah'a lafız eğerlerim lütfi oldu
(Tahrim sûresi, âyet 12).

850
45
70
95

750

görmek de görmek

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerde İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0100604